

Onderrigt in de paardekennis, ten dienste van onderofficieren, korporaals en manschappen der Nederlandsche kavallerie

<https://hdl.handle.net/1874/30348>

B n 498

B

ONDERRIGT

IN DE

PAARDEKENNIS,

TEN DIENSTE VAN

ONDEROFFICIEREN, KORPORAALS

EN

MANSCHAPPEN

NEDERLANDSCHE KAVALLERIE

DOOR
A. J. DE BRUYN,

Adjunct-Paardenarts.

1842.

1^e. HOOFDSTUK.

NATUURLIJKE GESCHIEDENIS VAN HET PAARD.

1. Tot welke dieren behoort het Paard?

Het Paard behoort tot de klasse der zoogdieren en wel tot den rang der eenhoevigen.

2. Welke dieren behooren nog tot het Paardengeslacht?

Hiertoe behooren nog de Dschiggetai of het kaalstaartige Paard, de Zebra, de Quagga, de Ezel en de Guemul of het tweehoevige Paard.

3. Waartoe behooren dan de Muilezel en het Muildier?

De Muilezel en het Muildier maken geene soorten van het paardengeslacht uit; het zijn bastaarden tusschen het Paard en den Ezel.

4. Verklaar dit eens nader.

Het Muildier ontstaat van eenen ezelhengst en eene paardemerie, terwijl de Muilezel tot vader eenen paardhengst en tot moeder eene ezelin heeft.

5. Uit welk oord der wereld stamt het Paard af?

Men houdt het er voor, dat het Paard in Azië te huis behoort en dat Arabië en Syrië deszelfs oorspronkelijk vaderland zijn.

6. Vindt men nog oorspronkelijk wilde Paarden?

Ja, men zegt, dat dezulke zich nog in zuidelijk Siberië en in Mongolië bevinden.

7. Welk voedsel nuttigt het Paard?

Het paard behoort tot de grasetende dieren, hoewel men het soms aan dierlijk voedsel, zoo als visch, kan gewennen. Melk en eijeren eet het met graagte.

8. Welken ouderdom kan het Paard bereiken?

Gemeenlijk is 16 tot 20 jaren de leeftijd van hetzelfde, hoewel er voorbeelden bestaan, dat het 36 tot 40 en nog meer jaren kan bereiken. — In den regel rekent men het met 5 of 6 jaar volwassen.

9. Noem eens eenige bijzonderheden op, die de voortteling betreffen?

De merrie is met 3 jaren reeds tot de voortteling geschikt, en blijft tot 16, 20 en meer jaren vrucht-

baar; zij draagt elf maanden en eenige dagen, brengt telkens *één* veulen ter wereld, terwijl tweelingen zeer zeldzaam zijn.

10. Weet gij nog meer bijzonderheden hieromtrent?

Men houdt de donkerkleurige paarden, vooral zwarte, voor de vruchtbaarste; hierop volgen de bruine, dan de vossen, terwijl de lichtgekleurde, vooral de witte, voor de onvruchtbaarste worden gehouden.

2^e. HOOFDSTUK.

UITWENDIGE PAARDEKENNIS (EXTERIEUR).

1. **Hoe verdeelt men het ligchaam van het Paard?**

In de voorhand of het voorstel, het lijf, en de achterhand of het achterstel.

2. **Uit welke deelen bestaat het voorstel?**

Uit het hoofd, den hals, de schoft, de borst en de voorbeenen.

3. **Noem mij de deelen van het hoofd op?**

De maantop, de ooren, het voorhoofd, de slapen, de oogkuilen, de oogen, de wangen, de neus, de neusgaten, de boven- en onderlip, de mond, de kaken, de schaar of keelgang, de kin en de baard.

4. **Wat verstaat gij onder maantop, en hoe moet dezelve zijn?**

De maantop is een bosje haren, dat van het voor-

hoofd afhangt. Deze haren moeten fijn en niet te dik wezen.

5. Hoe moeten de ooren zijn ?

De ooren moeten dun en spits toelopen, geëvenredigd aan de grootte van het hoofd, hoog aan hetzelfde geplaatst, ligt beweegbaar zijn, en naar voren gerigt gedragen worden.

6. Welk onderscheid is er tusschen muizen-ooren, ezels-ooren en hazen-ooren ?

Muizen-ooren noemt men ze, wanneer zij te klein en te kort zijn; ezels-ooren, wanneer zij te lang zijn en achteruit staan; hazen-ooren, indien zij te hoog en te smal zijn en te spits staan.

7. Wanneer noemt men de Paarden wijdoorig, en wat zijn hangooren ?

Als de ooren te ver van elkander staan noemt men het Paard wijdoorig; wanneer zij daarenboven afhangen, zijn het hangooren.

8. Wanneer noemt gij ze varkens-ooren en koe-ooren ?

Indien zij te ver naar achteren geplaatst zijn en zich onder het loopen beurtelings op en neder bewegen, zijn het varkens-ooren; terwijl men ze koe-ooren noemt, wanneer zij te breed, dik en zwaar zijn.

9. Hoe moeten het voorhoofd, de slapen en oogkuilen zijn?

Het voorhoofd moet droog, vlak en breed zijn, de slapen moeten niet te sterk uitsteken en de oogkuilen goed gevuld zijn.

10. Wat zegt gij van de oogen?

De oogen moeten even groot, levendig, helder, groot en goed geopend zijn.

11. Welke bijzondere deelen ziet gij aan de oogen?

De oogleden, de oogharen, de ooghoeken, het wenkvlies, de traanheugel en den oogbol zelven.

12. Wat verstaat men onder osse-oogen en varkens-oogen?

Osse-oogen noemt men ze, wanneer zij groot zijn en te sterk uitpuilen, en varkens-oogen, wanneer zij klein zijn, diep liggen, en van veel vet omgeven zijn.

13. Welke hoofdgebreken kunnen er aan het oog voorkomen?

De graauwe staar, de zwarte staar en de maanblindheid.

14. Waaraan herkent men de graauwe staar?

De graauwe staar herkent men hieraan, dat men in het ooggat eene kleinere of grootere graauwe vlek ziet.

Inhoud.

1ste Hoofdstuk

Natuurlyke Geschiedenis van
het Paard.

2de Hoofdstuk.

Over het Exterieur.

3de Hoofdstuk

Over de rasfen.

4de Hoofdstuk.

Over de Heuvelaanwachtelingen.

5de Hoofdstuk.

Over de afwijkingen en wonden,
elgaden.

6de Hoofdstuk.

Over den oedersdom.

4de Hoofdstuk.

Over de Afdelingen en beweging

8de Hoofdstuk.

Over den bevel en de onderscheiding
dier bevelen.

9de Hoofdstuk.

Over het hoofdstuk.